Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001494

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-04-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вітковський Олександр Олександрович
2. Oleksandr Vitkovskyi

Кваліфікація: д.філософ, 221

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7583-2619

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 221 Стоматологія

Дата захисту: 01-03-2023

Спеціальність за освітою: 221 Стоматологія

Місце роботи здобувача: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 76.600.053

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29.55

Тема дисертації:

1. Клініко-лабораторна характеристика гострого одонтогенного періоститу в дітей на тлі патології щитоподібної залози та його комплексне лікування

2. Clinical-laboratory characteristics of acute odontogenous periostitis in children with underlying thyroid pathology and its comprehensive treatment

Реферат/анотація:

1. На сьогодні проблема патології щитоподібної залози, її впливу на стан здоров'я та інтелектуальний розвиток населення, насамперед дитячого, є надзвичайно актуальною. Чимало регіонів України, у тому числі й Буковина, за критеріями ВООЗ оцінюються як території з легким та помірним ступенем йодного дефіциту, що є причиною розвитку, так званих, йоддефіцитних захворювань, провідним з яких є тиреопатологія. Особливостями клінічних проявів гострого одонтогенного періоститу в дітей за умов дифузного нетоксичного зобу можна вважати виражений набряковий компонент, який спричинений порушеннями тиреоїдного статусу таких дітей, зокрема, зростанням рівня тиреотропного гормону до (1,93±0,07) мМО/л та Т3 до (2,84±0,10) нмоль/л проти (1,50±0,11) мМО/л ($p<0,05$) та (2,68±0,15) нмоль/л у соматично здорових дітей. Стан імунних механізмів захисту ротової рідини дітей характеризується зменшенням активності лізоциму на 47,84 % ($p<0,05$), зниженням вмісту sIgA на 29,73 %, збільшенням вмісту IgA на 70,00 % та IgG – на

64,52 % (p<0,05). Зміни цитокінового профілю також мали виражений характер, зокрема, у 2,26 рази зростала концентрація IL-1α (p<0,05) та 2,19 рази знижувався рівень IL-4 (p<0,05). Виявлені порушення відіграють важливу роль у розвитку запального процесу в тканинах щелепно-лицевої ділянки в дітей, які страждають на дифузний нетоксичний зоб, сприяючи реалізації дії мікробних чинників. Установлено недостатність антиоксидантної система захисту ротової рідини дітей при підвищенні рівня пероксидації, підвердженням чого є зростання рівня малонового альдегіду в 1,84 рази (p<0,05), дієнових кон'югатів у 2,0 рази (p<0,05) на тлі падіння активності каталази в 3,93 рази (p<0,05), супероксиддисмутази – на 85,42 % (p<0,05). Функціонування глутатіонової системи за цих умов є розбалансоване та недостатнє: зниження активності глутатіонредуктази на 49,02 % (p<0,05), глутатіонтрансферази – на 69,27 % (p<0,05), підвищення рівня активності глутатіопероксидази на 73,29 % (p<0,05), що призводить до падіння рівня відновленого глутатіону в 4,76 рази (p<0,05). Ризик поглиблення запального процесу та розвиток ускладнень гострого одонтогенного періоститу визначається при: збільшенні рівня малонового альдегіду більше 281,17 мкмоль/мг білка, дієнових кон'югатів – 1,41 нмоль/мг білка; зниженні рівня відновленого глутатіону менше 26,57 пмоль/мл, HS-груп – 61,82 пмоль/мл; зниженні активності супероксиддисмутази до 0,46 ОД/хв.мг білка, каталази – 2,01 мкмоль/хв.мг білка, лізоциму – 19,32 ОД/л; зниженні вмісту sIgA нижче 0,24 г/л, IL-4 – 6,07 пг/мл; зростанні рівня IL-1α вище 111,37 пг/мл. Удосконалено метод лікування гострого одонтогенного періоститу в дітей, які страждають на дифузний нетоксичний зоб, який передбачає, окрім загальноприйнятих заходів, призначення засобів метаболічної корекції. Застосування препаратів «Імупрет» та «Кальцемін адванс» сприяє нормалізації основних захисних показників ротової рідини. Установлена висока клінічна ефективність запропонованого методу лікування, що підтверджувалася скороченням термінів лікування до (5,3±0,26) діб проти (8,0±0,36) діб при загальноприйнятому методі лікування (p<0,05), зменшенням кількості ускладнень у 2-3 рази. Уперше на підставі комплексного дослідження встановлені особливості клінічного перебігу гострого одонтогенного періоститу в дітей, хворих на дифузний нетоксичний зоб. Комплексні клініко-лабораторні обстеження дітей, хворих на гострий одонтогенний періостит на тлі дифузного нетоксичного зобу, надали змогу оцінити стан місцевих захисних стрес-лімітуючих реакцій, які складають основу патогенетичних механізмів розвитку захворювання. На підставі визначення показників ротової рідини дітей уточнено наукові дані про особливості локального імунного захисту та його вплив на перебіг одонтогенного запального процесу в тканинах щелепно-лицевої ділянки. Уперше запропоновані нові діагностичні та прогностичні критерії оцінювання стану в зазначених пацієнтів. Уперше запропоновано в комплексі лікування гострого одонтогенного періоститу в дітей проводити корекцію макро- і мікроелементного забезпечення та імунних реакцій на загальному рівні для поліпшення ефекту базової терапії. Підібрано місцеві лікувально-профілактичні заходи, які сприяють посиленню ефекту загального лікування. Практична значимість роботи визначається обґрунтуванням і розробкою нового малоінвазивного методу діагностики та способу медикаментозної корекції метаболічних порушень при лікуванні гострого одонтогенного періоститу в дітей на тлі дифузного нетоксичного зобу.

2. Nowadays the problem of thyroid pathology, its effect on health and intellectual development of the population, first of all children, is especially acute. According to WHO criteria a number of regions in Ukraine, including Bukovyna, are evaluated as territories with mild and moderate degree of iodine deficiency, which is a causative factor stipulating development of iodine deficiency diseases. Thyroid pathology is a leading one among them. Peculiarities of clinical manifestation of acute odontogenous periostitis in children under conditions of diffuse simple goiter can be: pronounced swelling component, caused by thyroid status disorders in such children, and thyroid-stimulating hormone level in particular (1,93±0,07) mMO/L and T3 to (2,84±0,10) nmol/L against (1,50±0,11) mMO/L (p<0,05) and (2,68±0,15) nmol/L in somatically healthy children. The state of the immune protective mechanisms of the oral fluid in children is characterized by 47,84 % (p<0,05) decreased lysozyme activity, 29,73 % decrease of sIgA content, 70,00 % increase of IgA content and IgG – 64,52 % (p<0,05) increase. Changes of the cytokine profile were noticeable. For example, IL-1α concentration 2,26 times increased (p<0,05) and IL-4 level 2,19 times decreased (p<0,05). The disorders found play an important role in the development of inflammatory process in the stomatognathic tissues in children suffering from diffuse simple goiter promoting realization of action of

microbial factors. The antioxidant system was found to fail in the protection of the oral fluid of children due to peroxidation degree increase, which is evidenced by an increased level of MDA 1,84 times (p<0,05), diene conjugates 2,0 times (p<0,05) against the ground of reduced catalase activity 3,93 times (p<0,05), superoxide dismutase – 85,42 % (p<0,05). Functioning of the glutathione system appeared to be imbalanced and insufficient: 49,02 % (p<0,05) decreased activity of glutathione reductase, glutathione transferase – 69,27 % (p<0,05), 73,29 % (p<0,05) increased activity of glutathione peroxidase resulting in decreased level of reduced glutathione 4,76 times (p<0,05). The risk of inflammatory process intensification and development of complications of acute odontogenous periostitis are determined in the following cases: increased level of MDA more than 281,17 mcmol/mg of protein, diene conjugates – 1,41 nmol/mg of protein; decreased level of reduced glutathione less than 26,57 pmol/ml, HS-groups – 61,82 pmol/ml; decreased activity of superoxide dismutase to 0,46 UN/min.mg of protein, catalase – 2,01 mcmol/ min.mg of protein, lysozyme – 19,32 UN/L; decreased content of sIgA lower than 0,24 g/L, IL-4 – 6,07 pg/ml; increased level of IL-1α higher than 111,37 pg/ml. The therapeutic method to treat acute odontogenous periostitis in children suffering from diffuse simple goiter is improved. In addition to the common measures it includes the measn of metabolic correction. Administration of medicines “IMUPRET” and “Calcemin Advance” promotes normalization of the main protective indices of the oral fluid. A high clinical effect of the suggested therapeutic method is determined which is evidenced by shorter periods of treatment (5,3±0,26) days against (8,0±0,36) days in case of the common method of treatment (p<0,05), 2-3 times decreased number of complications. For the first time on the basis of a comprehensive study peculiarities of clinical manifestation of acute odontogenous periostitis are found in children afflicted with diffuse simple goiter. Comprehensive clinical-laboratory examinations of children suffering from acute odontogenous periostitis with underlying diffuse simple goiter enabled to evaluate the state of local protective stress-limiting reactions making the basis of pathogenic mechanisms promoting development of the disease. Detection of the oral fluid indices in children enabled to specify scientific information concerning peculiarities of the local immune protection and its effect on the course of odontogenous inflammatory process in the tissues of the stomatognathic system. New diagnostic and prognostic criteria to evaluate the condition of such patients were suggested for the first time. For the first time a comprehensive treatment of acute odontogenous periostitis in children is suggested to be supplied with correction of supply by macro- and trace elements and immune response on general level in order to improve effect of the basic therapy. Local therapeutic-preventive measures are selected promoting intensification of the common treatment effect. A practical value of the study is determined by substantiation and development of a new mini-invasive method of diagnostics and the method of pharmacological correction of metabolic disorders in the treatment of acute odontogenous periostitis in children with underlying diffuse simple goiter.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Годованець ОІ, Кіцак ТС, Вітковський ОО. Дифузний нетоксичний зоб у дітей та його вплив на стоматологічну патологію. Галицький лікарський вісник. 2018;1:1921.
- Годованець ОІ, Кіцак ТС, Вітковський ОО, Павлов ЮО. Характеристика місцевих захисних механізмів ротової рідини дітей за умов дифузного нетоксичного зобу. Неонаталогія, хірургія та перинатальна медицина. 2018;3:447.
- Godovanets OI, Kitsak TS, Vitkovskyi OO, Kuzniak LV, Godovanets OS, Chaikovska NM, Fedoniuk LY. The influence of diffuse nontoxic goiter on the state of protective mechanisms of the oral cavity in children. The

Journal of Medicine and Life. 2020□13(1):215.

- Годованець ОІ, Кузняк ЛВ, Вітковський ОО, Муринюк ТІ. Стан антиоксидантної системи ротової рідини дітей за умов розвитку одонтогенного запального процесу. Вісник стоматології. 2020□2:1621.
- Годованець ОІ, Вітковський ОО, Кузняк ЛВ, Муринюк ТІ. Функціонування глутатіонової системи ротової рідини дітей за умов розвитку одонтогенного запального процесу. Буковинський медичний вісник. 2020□3:1621.
- Вітковський ОО. Клінічна оцінка комплексу лікування гострого одонтогенного періоститу в дітей на тлі дифузного нетоксичного зобу. Медицина сьогодні і завтра. 2022□91(1):711.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузняк Наталія Богданівна
2. Nataliya B. Kuznyak

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0974-6389

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каськова Людмила Федорівна
2. Liudmyla Kaskova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0855-2865

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Сергій Степанович

2. Serhii S. Polishchuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8635-9932

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бамбуляк Андрій Васильович

2. Andriy Bambuliak

Кваліфікація: д. мед. н., доц., 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6383-9327

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Батіг Віктор Маркиянович

2. Viktor Batih

Кваліфікація: д. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7381-7981

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Бєліков Олександр Борисович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Бєліков Олександр Борисович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Доманчук Тетяна Іллівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна